

Preekschets n.a.v. Ezechiël 36

I. INLEIDING, EEN KORT OVERZICHT OVER HET BIJBELBOEK EZECHIEL.

Ezechiël, tot profeet geroepen is aangesteld tot wachter voor het huis van Israël. (33) Tot twee keer toe krijgt hij een hemels visioen van de 'troonwagen' van God, met vier wezens, die cherubs blijken te zijn, die een gewelf dragen met een troon en de verschijning van de heerlijkheid van de Heere. (1 en 10)

- i. God de Almachtige toont hiermee Zijn oordeel en genade over het huis van Israël, maar ook over de heidenvolken te midden van welke zij wonen en die expliciet genoemd worden. Met name Jeruzalem wordt op die manier geduid: *"Zo zegt de Heere HEERE: Dit is Jeruzalem: Ik heb het te midden van de heidenvolken gezet met landen erom heen."*(6:5)
  - a. De heidenvolken en het oordeel over hen worden in hoofdstuk 25-32 nader omschreven.

Ezechiël moet het oordeel over het huis van Israël, over Jeruzalem, over de vorsten van Juda als ontrouwe herders, over de valse profeten, over de bergen van Israël (het hele land) aankondigen. Vanwege alle ongerechtigheden, afgoderij en goddeloosheid, zelfs tot in de tempel aan toe, zal de Heere aan hen strafgerichten volktrekken, zoals de pest, 't zwaard, verstrooid worden onder de heidenvolken, daar achtervolgd door honger en 't zwaard. De Ballingschap is aanstaande.(12)

- ii. Toch is er ook sprake van genade, verlossing en behoud op grond van Gods verbond. Zie daarvoor met name hoofdstuk 16:60ev, en 34:13ev. en ons hoofdstuk 36 en 37. Veelzeggend daarbij is dat vanaf hoofdstuk 40 de nieuwe tempel met alles wat daarbij behoort omschreven wordt. God zal wonen bij de mensen.
- iii. Er is een telkens terugkerend refrein in het boek Ezechiël. (Ik tel 59 maal). Dat is de zinsnede: *"Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben"*, dat op de eerste plaats geldt voor het huis van Israël, maar ook voor de heidenvolken. Zie ook ons tekstgedeelte waar het 4 x in terugkomt.
- iv. Ook in de Ballingschap zullen *"de ontkomenen aan de Heere denken en zullen zij van zichzelf walgen om de slechte daden, die zij door al hun gruweldaden gedaan hebben. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben. Ik heb niet zonder reden gesproken dat Ik hun dit kwaad zou aandoen."*(6:9,10.)

- a. Dit lijkt mij een van de centrale thema's te zijn van het boek Ezechiël. Dat God Zijn Woord gestand zal doen, ('Ik zal') zowel wat betreft de strafgerichten als de verlossing met een nieuwe hoopvolle toekomst, voor de bergen van Israël, voor het huis van Israël, niet zonder de Messias, in wie God Zijn verbond helemaal waarmaakt, met Abraham, Izak en Jakob. .

"Ik zal Mijn schapen verlossen, zodat ze niet meer tot een prooi zullen zijn. Ik zal oordelen tussen kleinvee en kleinvee. Ik zal over hen één Herder doen opstaan en Die zal ze weiden: Mijn Knecht David. Hij zal ze weiden en Hij zal een Herder voor ze zijn. En Ik, de HEERE, zal een God voor ze zijn, en Mijn Knecht David zal vorst zijn in hun midden. Ik, de HEERE, heb gesproken. Ik zal een verbond van vrede met ze sluiten en de wilde dieren uit het land wegdoen. Zij zullen onbezorgd wonen etc." (34:22-25)

Met als antwoord daarop 'Gij zult!' Israël en de heidenvolken zullen dit zien en weten, *dat Ik de HEERE ben.*

II. EZECHIEL 36 NADER BEKEKEN

a. Land-volk-zegen.(zie ook de zevenvoudige belofte uit Genesis 12:1-3)

1. Hoe dit hoofdstuk kan worden ingedeeld.
  - i. Een indeling naar inhoud: Ezechiël 36 is m.i. te verdelen in drie gedeelten. Het eerste deel gaat over het land van de belofte, het land Kanaän (vers 1-15); het tweede gedeelte gaat over het volk, van God, heel het huis van Israël (vers 16-32); het laatste en derde gedeelte brengt land en volk bij elkaar en is de zegen van land en volk verbonden met het inzicht bij Israël *"dat Ik de HEERE ben"*. Zie hiervoor ook vers 11 en 23, waar ook de heidenvolken dit zullen weten.(vers 33- 38)
  - ii. Een indeling naar aangesprokene, voorgesteld door J. Akker,
    - vs.1-15: hierin spreekt God tegen de bergen van Israël en het land
    - vs. 16-21: hierin spreekt God tegen de profeet
    - vs. 22-37: hierin spreekt God tot het huis Israëls (dat is niet helemaal zeker voor vs. 37 en 38, dus die kunnen misschien ook als een 4e deel een soort epiloog opgevat worden

2. Het eerste gedeelte (vers 1-15) wordt gekenmerkt door het 'omdat' (vs. 2,13) en 'daarom' (vs. 3-7,14) 'Omdat' de vijanden van Israël het land, dat Gods eigen- dom is (*Mijn land*, vs. 5) en aan Israël als erfenis beloofd en toegezegd is, in bezit genomen hebben en het beschouwen als hun 'erfelijk bezit' met '*blijdschap van heel hun hart*' (vs. 2,5), Israël smaden en belachelijk maken (vs. 3) en een kwaad gerucht daarmee en daardoor verspreiden, leedvermaak hebben over de ellende van Israël in de verstrooiing.
3. '*daarom*', 'profeteert' zegt de Heere HEERE over 'de bergen van Israël': het einde van de bezetting door de heidenvolken (Zie ook 25-32, hier met 'Edom' als belangrijkste weergegeven), de onvruchtbaarheid van dit land en dat zij (het land is vrouwelijk) geen verslindster meer zal zijn en dat de smaad van de heidenvolken niet langer meer gehoord noch gedragen zal worden.
4. '*Ik zal*' en '*u zult*'. Dat dit en wat er in de volgende gedeelten van dit hoofdstuk beschreven wordt, gebeuren zal is uitsluitend Gods werk uit genade alleen. Niet door wat het huis van Israël doet en heeft gedaan zal Gods beloften waar gemaakt worden. Maar het is uitsluitend Gods eigen werk, '*om Mijn heilige Naam*' (vs. 22) dat zo duidelijk met de woorden '*Ik zal*' (vs. 9,10,11(-3x-),12 en 15) wordt weergegeven met als gevolg '*u zult*'. "*Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben*" (vs. 12) '*u zult de schande van de volken niet langer dragen. U zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE*" (vs. 15)
5. In het tweede gedeelte (vs. 16-33) komt het '*Ik zal*' en '*u zult*' nog sterker naar voren, als het daar nog persoonlijker wordt. (Zie ook de inleiding) Ezechiël profeteert als Woord van God over het land, over '*de bergen van Israël*' in het eerste gedeelte en geeft Hij daardoor de zekerheid en de hoop in de ellende van het volk, dat in Ballingschap is, dat Hij Zijn belofte zal waarmaken, met de woorden in vers 8 weergegeven: "*want zij komen naderbij*", letterlijk: "*zij komen naderbij om te komen*". In dit tweede gedeelte zegt de Heere tegen de profeet over '*Mijn volk*' over '*het huis van Israël*' tot 15 x '*Ik zal*' (in bijna elke vers één of meerdere keren) en '*u zult*' (vs. 28,31)
6. De Heere verlost Zijn volk niet alleen uit de Babylonische ballingschap -- en mag je ook niet zeggen, uit de eeuwendurende ballingschap, omdat wat er staat over de vervulling van al die profetieën de vervulling daarvan na de Babylonische ballingschap (nog) niet ten volle gekomen is en het volk nog dieper de ellende en de verstrooiing is ingegaan, na de verwoesting van Jeruzalem in 70 na Christus-- maar Hij Zelf zal hen ook als onverdiende

genade *'reinigen van al hun onreinheden'* en zonden van afgoderij (vs. 25ev) en hen zelfs *'een nieuw hart'* geven.

7. God doet Zijn verlossend en wederbarend werk uitsluitend vanwege de heiliging van Zijn grote Naam: *"Niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenen waarheen u heengegaan bent"* (vs. 22)
  - a. Dat haalt definitief een streep door de gedachte dat Israël of dat wij beter zijn dan de ander. Dat brengt hen en ons tot ootmoed en afhankelijkheid, met een gebed in ons hart: 'O Heere, open onze ogen, opdat wij zien, open onze harten omdat wij ons aan U geven. Open onze oren om Uw wil en weg te verstaan en in U te geloven, U te volgen en te dienen.'

b. Het doel van Gods genadige verlossing

1. Het doel van Gods genadige verlossing is verwoordt m.i. in vers 28. Hier wordt het volk Israël aangesproken. *"U zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor u zijn."* God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken (berijmde Psalm 105:5). Het richt zich allemaal op die persoonlijke verbondsrelatie tussen God en Zijn volk Israël, waarbij in de toekomst, dat wat nu nog niet of mondjesmaat gezien wordt, helemaal waargemaakt zal zijn. Het Woord over en zicht op de bergen van Israël helpen ons daarbij.
2. Als we hen zien, dan mogen we denken aan deze en andere beloften van God. Er zijn beschrijvingen van pelgrimsgangers in de loop der eeuwen (o.a. Mark Twain) die het land omschrijven als kaal, bijna onbewoond en als een woestijn. Hoe anders is dat vandaag. Gods belofte zien we voor onze ogen waar worden.
3. Dit doel en de hoop van Israël en de volkeren komt nog sterker tot uiting als ze beiden zullen *weten wie de HEERE is* (vs. 11, 23, 36, 38), wat Hij zegt en doet, maar ook wie het volk Israël is en doet en heeft gedaan. (vs. 31, 32) Wat over hen gezegd wordt (dat geldt in vele opzichten, zo niet in alle, ook ons). Waarom is het volk verstrooid en waarom zijn ze belachelijk gemaakt en tot een *smaad* onder de heidenvolken geworden en in vele gevallen nog steeds zijn met alle ellende van dien? De oorzaak daarvan is tweeledig.

- a. Allereerst hebben zij in het beloofde land Gods Naam ontheiligd door hun ongerechtigheid en afgoderij. Het dienen van hun 'stinkgoden' zoals de HSV vertaalt. Zij verontreinigden het land met hun zonden en daden van afgoderij. (vs. 17): "*Hun weg was voor Mijn Aangezicht als de onreinheid van een afgezonderde vrouw*" God heeft hen "*geoordeeld overeenkomstig hun weg en overeenkomstig hun daden.*" (vs. 19) Ook toen zij in de ballingschap waren "*ontheiligden zij Mijn heilige Naam, omdat men van hen zei: Deze mensen zijn het volk van de HEERE en toch zijn zij uit Zijn land vertrokken.*" Met andere woorden: wat is dat voor een God die niet in staat is Zijn eigen volk zo te regeren dat ze naar Hem luisteren en doen wat Hij van hen vraagt.
  - b. Een tweede oorzaak is hoe ze in die ballingschap door de heidenvolken zijn behandeld, vaak zeer slecht. (denk aan het boek Esther en hoe in de loop der eeuwen de Joden telkens weer slachtoffer werden van anti-semitisme en Jodenhaat en vervolging, culminerend in de Holocaust tijdens de tweede wereldoorlog. De profeet Jesaja spreekt over duisternis en dat het nog donkerder zal worden. Dat is wel gebleken na de Babylonische ballingschap en na 70 na Christus. (Zie commentaar Calvijn n.a.v. Jes. 8:22ev)
4. *'Toch overwint eens de genade en maakt een einde aan de nacht'*. (Gez. 297:1 Lvdk.) Dat is wat de Heere door de profeet Ezechiël Israël en ons laat weten. Ook al is de situatie van 'de bergen van Israël '= het beloofde' door de overheersing van de heidenvolken in en in triest, vanwege hun hoogmoed en zelfingenomenheid, hun illegale toe-eigening van dit land als erfelijk bezit (hoe actueel!!!), hun leedvermaak en het ontheiligen van Gods Naam
- a. denk hier ook aan wat er gezegd is over dit land, door de Heere Jezus, dat "*Jeruzalem door de heidenen vertrapt zal worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn*" Zie ook Rom. 11:25 en Openb. 11:1,2,
- toch zal de Heere dit land en dit volk weer samenbrengen onder Zijn zegen en Zijn belofte waarmaken.

c. Wat eerst komt en wat daarna volgt

1. Opvallend is het dat **eerst** er een terugkeer zal zijn naar het beloofde land van het huis van Israël, wat in 538 voor Christus en ook in de 20^e eeuw na Christus een aanvang heeft genomen en dat **daarna** er een geestelijke terugkeer tot de

Heere volgt. Het is uitsluitend Gods verkiezende liefde voor Zijn land en Zijn volk. *"Hij heeft het volk niet verstoten dat Hij tevoren gekend heeft"* zegt de apostel Paulus over Israël (Rom. 11:1,2). Zichtbaar door zijn bekering en die van de in de eerstelingen van die grote oogst, die nog zal komen. We zien vele Messias-belijvende Joden, in en buiten het beloofde land, die door de Heere Zelf gereinigd zijn door *'rein water'* (als teken van de doop) en geheiligd door *'Zijn Geest'*.

- a. Er is namelijk meer nodig om onreine harten te zuiveren en reinigen dan gewoon water. Het is *'rein water'*. waar het water van de doop ons heen wijst. Zoals er vlekken op onze kleding zijn die niet met water te verwijderen zijn, zo kan alleen het bloed van Christus, het Lam Gods onze zonden afwassen en ons reinigen van alle ongerechtigheid. (Da Costa, zie ook 1 Joh 1:7ev)
2. Bovendien zal **God Zelf wonen bij de mensen**. Door Zijn Geest geeft de Heere hen en allen die bij Israël ingelijfd zijn, een ander, een nieuw hart. Hierbij neemt Hij Zelf het hart van steen weg om het te vervangen door een hart van vlees (vs. 26), in wedergeboorte en vernieuwing, (zie ook Joh. 3:3-6)

Jezus zegt daarvan *"Als iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn Woord in acht nemen; en Mijn Vader zal hem liefhebben; en Wij zullen naar hem toe komen en bij hem intrek nemen."* (Joh. 14:23)

3. Het laatste en derde gedeelte van onze tekst geeft impliciet ook aan, **dat we er nog niet zijn**. Hoewel we nu al voorproefjes van de vervulling van Ezechiël 36 zien. Toch is *'de dag dat Ik u reinig'* nog niet ten volle aangebroken (vs. 33). Wel zijn de steden van Israël bewoond, wel lijkt het land soms op de Hof van Eden met al zijn fruitbomen en jonge groen in het voorjaar, wel zien we dat God Zelf herbouwt wat afgebroken en plant wat verwoest was (vs. 36). Maar de heidenvolken noch gans Israël zien en *weten dat Ik de HEERE ben*.
4. Hoewel er vele miljoenen, ja meer dan 2 miljard gelovigen zijn uit de volkeren, die ingeënt zijn in de edele olijfboom, Israël door de Messias Jezus, door Zijn kruislijden en sterven en opstanding, zien we bij velen nog afgoderij, zowel bij christenen als bij die miljarden, die Allah, of Boeddha of de Gender-mens of welke andere afgod dan ook aanhangen. We zien wel dat meerderen van het huis van Israël in gebed God vraagt om dit voor hen te doen, (vs. 37) Denk aan de dagelijkse gebeden in de synagogen in en buiten Israël.

8. ENKELE LIJNEN VOOR DE PREDIKING

1. **Zijn heil is vastgesteld door God** in de profetieën over het land en het volk van Israël. Zichtbaar in de 'bergen van Israël' en hoorbaar in de belofte van 'Ik zal' Deze beloften maakt God waar en zij roepen ook ons op om daarop ons vertrouwen te stellen en onze visie op Israël, het beloofde land en hun en onze toekomst daardoor te laten bepalen en ons daar helemaal op voor te bereiden en op af te stemmen.
  - i. De tsietsiet (gedenkkwasten) en de betekenis daarvan kunnen ons hierbij de weg wijzen. Zie Num. 15: 37 ev. De Israëlieten moesten deze gedenkkwasten maken, met een blauwpurperen draad daarin *"opdat u, wanneer u hem ziet (= De HEERE, Zijn persoon met Zijn belofte en geboden) aan al de geboden van de HEERE denkt en die doet, zodat u niet uw eigen hart en uw eigen ogen zult onderzoeken, waar u als in hoererij achterangaat, opdat u aan al Mijn geboden denkt en die doet, en heilig bent voor uw God. Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte geleid heeft, om u tot een God te zijn. Ik ben de HEERE, uw God"*
  - ii. Want hoe vaak laten we ons in onze gedachten en hart niet leiden door gevoelens en leringen, door ervaringen, zeker als het gaat over het volk Israël, maar ook over van wie het beloofde land is. Zijn we ons nog bewust dat land, volk en zegen bij elkaar horen en dat het Zijn land is bedoeld voor 'Mijn volk'. Ook wij mogen door Gods genade behoren tot Zijn volk, maar noch u noch ik maken aanspraak op het beloofde land als onze erfenis i.t.t. de heidenvolken in het Midden Oosten, die dat m.i. op grond van de Schrift ten onrechte doen..
2. **Gods werk is louter genade. 'Ik zal'** Het geloof voor Israël en voor ons is nog steeds *"uit het gehoor en het gehoor door het woord van God."*(Rom.10: 17) Het is Gods verkiezende liefde in Christus Jezus die ons redt, bevrijdt, verlost en tot leven wekt. Als werk van de drie-enige God, Vader,Zoon en Heilige Geest.
  - i. Ons geloof 'u zult' is het antwoord van een pasgeboren kind dat zijn longen vol zuigt met zuurstof en zijn eerste geluidjes laat horen. *'Abba Vader U alleen, U behoort ik toe.'* Dan kunnen we met de apostel Petrus (1 Petr. 1:3,4) Hem loven en prijzen met de woorden: *"Geprezen zij de God en vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons, overeenkomstig Zijn grote barmhartigheid opnieuw geboren deed"*

worden tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onvergankelijk, onbevleete en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt voor u. "

3. Dit geeft ook aan dat, ook al zal in de toekomst het beloofde land weer bevolkt zijn met gans Israël dat behouden zal worden, ook dan nog een sabbatsrust in het verschiet ligt (Hebr. 4 en 1 Kor. 15:20-28), als er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gekomen is en God alles zal zijn in allen. Maar zover is het nog niet! Gepaard gaande met het behoud van gans Israël zal ook **het schuldbesef en het zich herinneren van 'uw slechte wegen en uw daden die niet goed waren.'** Dan zullen wij allen *"walgen van onszelf om onze ongerechtigheden en gruweldagen."*(vs. 37) Zie ook Zach. 12:9ev.
  - i. De bekende drieslag, ellende verlossing en dankbaarheid wordt in Ezechiël 36 omgedraaid. Ja er is ellende, maar niet zozeer vanwege het besef van zonden en gruweldaden, hoewel in hoofdstuk 6:60ev dat wel het geval is. Zowel in als na de ballingschap, met name na de verlossing en het terugbrengen naar het beloofde land zien zij wie zijzelf zijn. En walgen van zichzelf om de gruweldaden van het verleden. (vs. 30ev). Ik denk hierbij aan liederen als : *'Heer, waar dan Heen tot U alleen, U zult ons niet verstoten'*. en Psalm 51 , *Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd . Ik heb gedaan wat kwaad is in uw ogen.... "* en *"Ontzondig mij met hysop, dan zal ik rein zijn, was mij, dan zal ik witter dan sneeuw zijn"* en *"Scheep in mij een rein hart, o God en vernieuw in mijn binnenste een standvastige geest "*(vs. 6,9,12)
4. Welk een heerlijk vooruitzicht is dat zowel voor het huis van Israël als voor ons om rein, onbevleete onbesmet te staan voor Gods aangezicht, volmaakt in en door Hem alleen. Hallelujah. Amen

*Barneveld, 25 augustus 2021
ds.Sjaak Maliëpaard*